

Președintele arată după această înținsă activitate, ce au dezvoltat-o marii proprietari de 4 ani de când au reînființat societatea agrară, având ca țintă de competență această expoziție, a căreia organizare a întâmpinat multe piedeci, pe care însă cu concursul Regelui și al guvernului le-au putut învinge, deși anul acesta pentru agricultori e o secetă parțială. Mulțumind tuturor, cari și-au dat concursul la realizarea expoziției, încheie cu urările, să trăească România, Regele și dinastia ei, să trăească Agricultura României, unicul nostru izvor de îmbogățire și traiu încă pe multă vreme!

Ministrul agriculturii d-l Stoicescu mulțumește în numele guvernului și anunță, că ministerul de domenii va începe construirea pavilionelor sale, în care se vor espune toate produsele țării.

După ce d-l Sava Șomănescu, membru în comitet, a mulțumit tuturor celor ce au dat sprijinul lor la organizarea expoziției, președintele Societății a declarat expozițiunea deschisă și în sunetul muzicii militare asistenții porniră să viziteze obiectele espuse în pavilione.

S'au adunat cu totul pentru expoziție, din contribuțiile benevole, suma de 129.110 Lei până la 23 Iunie v. Cele mai mari donațiuni le-au făcut d-nii Dinu Mihail 15,000 Lei, S. Șomănescu 10,000 Lei, Nicu Cincu 9000 Lei. Lucrările pentru completarea expoziției se urmăză cu mare grabă.

Discursul festiv al d-lui director V. Onițiu

ținut la încheierea anului școlar de la școlile medii gr. or. române din Brașov în 27 Iunie v. a. c.

(Fine).

Românul se caracterizează, d-lor, prin aceea ce ține Latinul *mens sana in corpore sano*: minte sănătoasă în trup sănătos. Craniul, muschii, scheletul, nervii și organele vieții fizice în genere la Român sunt pline de vigore și ofer cea mai sigură basă pentru mîntea sănătoasă ce-l împodobesce. Inzestrat astfel cu un trup viguros și rezistent, Românul este cel mai rezistent și cel mai inteligent de la fire dintre toate popoarele cari locuiesc cu el și pe lângă el; se fiu bine înțeles: nu cel mai instruit, nu, el bietul e cel mai puțin instruit poate, d-er repet: este cel mai inteligent de la fire. El observă exact, pricepe ușor și subit, judecă clar și corect, e cumpănit și prevădător. Ță un teren bogat pentru pedagogia națională, ță o muncă relativ ușoră, pentru-că are de-a face cu un element intelectual atât de fecund pentru învățatură.

Defectele principale ale Românului sunt în moralul lui, acest produs al unor factori seculari de suferințe, de nedreptăți, persecuții, umilirii și ingenuități.

El e timid și neîncredător, și — în deosebi față cu străini — nu-și face mulți scrupuli de-a fi îmbumbat și chiar nesincer. Oh, și cum ar pute fi alt-fel? El care a fost tot-deuna cel mic, și cel strivit, cel neîndreptățit și cel hui-duit, — el, care și-a făcut sinteza experiențelor seculare în vorba din bătrâni, că „dreptatea umbliă cu capul spart” și „capul plecat sabia nu-l taie”, — el a trebuit să devină timid, neîncredător în alții, prea puțin conșcui de drepturile sale și deci umil.

Tot trecutul cu împilările sale seculare ne esplică, de ce Românul nostru este invidios și certăreț, de ce *vrajba*, această vorbă importată la noi de la Slavi, a ajuns să exprime o noțiune ađi specifică românescă.

Insușirile innăscute nu se prea pot schimba prin creștere, d-er însușirile contrare, deprinderile agonisite se pot modifica prin o educațiune rațională. Ță de ce nu mă tem, că o pedagogie cât de neromânescă va ruina vr'odată inteligența firăscă a Românului și ță de ce sper și aștept de la o pedagogie românescă națională, ca printr'o lucrare sistematică și

rațională să curețe sufletul Românului cât de cât de buruiana relelor deprinderi morale ce a contractat în secolii de urgie și pe cari le-a păstrat drept tristă suveniră și în zilele mai senine de ađi.

Care va fi deci problema specifică a pedagogiei naționale române?

Cu cât inteligența firăscă a Românului fi înlesnesce pedagogului român munca de învățământ, cu atât mai greu i-se impune lui sarcina, ca pentru stîrpirea relelor deprinderi morale contractate după vrémurii, să lucre după un plan binechibzuit, sistematic întocmit și artistic executat.

E clar, că acest plan sistematic nu se pôte întocmi, decât după ce ne vom fi fixat în definitiv tipul Românului nostru cu toate calitățile și toate defectele lui.

D-er și până atunci pedagogul român, și sub pedagogii români înțeleg și pe părinții cu adevărat inteligenți, va trebui să lucreze din răspuțeri și cu tact ca scăderile morale tipice ale neamului nostru, relevate mai sus și în deobște recunoscute, să se corecteze prin educație.

Pe lângă leacul universal al pedagogiei moderne, leac indispensabil și de efect în toate cazurile mai grave de educație, care este: *exemplul viu al educatorului*, care va trebui să se creșcă întâi pe sine întru o personalitate energică, rezolută, conșcui de sine și de drepturile sale, neîntimidabilă și iubitoare de adevăr, — d-ic, pe lângă acest leac universal indispensabil socotesc, că ar trebui să se țină îndeosebi sémă încă de următoarele lucruri.

I. Pedagogul român trebuie să rupă odată și pentru tot-deuna cu sistemul *intimidării*. Odraslele tinere ale neamului nostru în genere sunt atât de modeste, sfioșe și chiar timide, încât un sistem de intimidare la noi, se presintă ca brutalitate și în același timp ucide ori-ce emanopire sufletescă, ori-ce întăriri a conșcuiței de sine, — lucruri, mai cu sémă la noi, indispensabile.

Postulatul acesta nu se pôte accentua în de-ajuns la noi. Căci pe cât de firesc este el, pe atât de puțin se observă în practica familiilor și a școlilor noastre. Causa este dublă. Întâi, că stăm cu toții, părinți și dascăli, sub presiunea mediului, în care mare parte am crescut și ne-am dezvoltat. Ță mediul acesta în țera noastră are ca principiu de viață *intimidarea*; intimidarea la noi este sistem atât în școlă, cât și în viața publică. Nimic mai firesc deci, decât facem și noi la noi acasă și la noi în școlă, cum vedem că se face pretutindenți în jurul nostru și cum s'a făcut și cu noi la timpul său. Este o deprindere pedagogică moștenită și impusă de mediul ce ne impresoră. Una.—Și mai este un moment psihologic, care dificulteză părăsirea sistemului de intimidare în pedagogia românescă. Multă puțină, cât o fi, d-er avem și noi dascăli și părinți o doză de energie, de putere, de voință, care vrea să se afirme; mediul vieții publice în care trăim, în cele mai multe cazuri nu ne lasă să ne afirmăm în afară această energie, d-er în fine ea trebue să se manifeste undeva cumva, și astfel se întâmplă în cele mai multe cazuri, că această energie innăbușită se descarcă cu toată furia sa elementară acolo, unde nu i-se ofere aprópe nici o rezistență, adevă în școlă și în familie: față cu copiii, pe cari avem datorință a-i creșce. Ță de ce d-icem, că pe cât de firesc este postulatul, ca sistemul intimidării să se elimineze din casa și școlă română, pe atât de anevoios să pôte pune în practică.

II. Al doilea postulat al pedagogiei speciale române va trebui să fie *cultul cel mai intensiv al iubirii de adevăr* și lupta cea mai aprigă contra *minciunii* și a *fașității*. Și aici ca în toate de sine înțeles, că persoana educatorului trebuie să fie modelul viu al elevilor. Un tată său un dascăl mincinos zadarnic să încercă a creșce copii, cari să iubească adevărul. Pedagogul român să facă pe copilul mincinos să simță rēcăla sa severă, înstrăinarea sa in-

dignată de immoralitatea ce rezidă în minciună și în același timp el să cuprindă cu rațele calde ale simpatiei, dragostei și protecțiunii sale părintesc pe copilul iubitor de adevăr, său pe cale de-a să desbăra de deprinderea rea a minciunii. Și în această privință se reclamă țăși multă precauțiune. Copiii să servească de minciună de obicei, când au comis o faptă punibilă, de ale cărei consecuențe neplăcute spereză astfel să scape. Pe cât de greșit ar fi, ca pedagogul să ia minciuna drept ban bun și elevului să-i succedă astfel prin minciună de a scăpa de pedepsă, pe atât de primejdios ar puté să fie, decât prin o aparentă și imediată mărturisire de adevăr, elevul ar ajunge la același rezultat, adevă, decât educatorul acum *drept recompensă*, fiind-că a spus adevărul, i-ar ierta pedepsa.

O astfel de procedere ar puté să aibă drept urmare, ca elevul mai rafinat să spună, când e strimtorat, căte un adevăr relativ său aparent, nu din iubire de adevăr ci din calcul, de a scăpa astfel mai ușor și mai cu cinste de consecuențele faptelor sale rele. În ambele cazuri scopul dorit nu s'ar ajunge. Căci în cazul prim, elevul are să devină mincinos, de-orece vede că unde nu mai e altă scăpare, acolo minciuna tot îl mai pôte scăpa, ță în cazul al doilea el nu va ajunge în viață nici-odată la acea putere morală, ce o admirăm la bărbații de caracter, adevă: *să pörte cu demnitate și fără nici o șovărire consecuențele faptelor proprii*. Deci pedepsirea faptei punibile se impune în ambele cazuri. Deosebirea va fi numai în grad, în modul de executare și în atitudinea educatorului, cari toate nu se pot fixa, oi depind de la gradul până la care a ajuns el să fi artist în pedagogia practică.

III. Un al treilea postulat al pedagogiei noastre naționale va fi: *să dăm pri-lej ca energia, conșcuița de sine și de drepturile sale*, cari în germei plăpândi se află în sufletul copilului, să aibă *teren de a se manifesta și afirma*.

O cale indirectă spre acest scop este tractarea umană și dreaptă și rezerva educatorului, de a nu-și impune voința sa și procesul gândurilor sale elevului, ci să urmărească cu paciință formarea și manifestarea acestora din partea elevilor.

O cale directă mi se pare, că este a-se căuta în conducerea rațională a gimnastice și a jocurilor gimnastice, iar în clasele superioare ale gimnasiului în introducerea scrimiei. *Gimnastica* măreșce și ageresce forțele fizice, ță un corp viguros, muschii elastici, mișcări sprintene și ușore sunt condiția fizică a energiei psihice, a conșcuiței de sine. *Jocurile gimnastice* cu regulile lor precise și inviolabile impun jucătorilor datorințe și le dau anumite drepturi, datorințe cari nu le pot neglija, drepturi cari nu se pot călca, decât e ca jocul să aibă un rost. Ele deci pe lângă că ageresce fisicesce, în același timp cultivă sentimentul de datorință și afirmă conșcuița de drept în sufletul tinerimii. Bine alese și rațional conduse, jocurile gimnastice sunt un factor neprețuit de educație, oferind un larg teren de manifestare a energiei, conșcuiței de sine, a sentimentului de datorință și a conșcuiței de drept din sufletul tinerimii.

IV. În fine fixez ca al 4-lea postulat al pedagogiei naționale, lupta de exterminare ce are s'o pörte ea contra *vrajbei*, a *certelor* rēutăcioșe dintre copiii noștri și în contra bazei lor psihologice, *ura*, *invidia* și *nesațul*. Una dintre cele mai grele probleme! Nu pentru-că nu ar exista proceduri și remedii pedagogice în contra acestui rēu, d-er pentru-că rēul acesta la noi este atât de lătit, încât ofere zilnicilde vii copiilor,ilde, cari contracarează ori-ce acțiune pedagogică. Vrajbă e în presă, vrajbă e în viața bisericăscă, vrajbă e între vecini, vrajbă e prea de multe ori în casă între membrii familiei; d-er ce se mai d-ic, decât vrajba se incubă și între dascălii aceleiași școle, un lucru, care la noi nu se numără între rarități. De aceea aci în prima linie să cere

ca să ne educăm noi înșine, noi cei mari. Până când nu se vor îndulci raporturile dintre noi în viața publică și privată, — școlă nu va putea să facă aprópe nimic în acest punct.

* * *

Timpul și locul nu-mi permit să intru în amănunte. D-er nici n'am avut intenția această. Tot ce am voit a fost, să atrag luarea aminte a tuturor elementelor noastre culte, cari se preocupă de creșcerea tinerimii noastre, asupra unor probleme speciale, cari în arta pedagogică română, reclamă o deosebită considerație.

Și decât prin expunerile mele ținute în liniamente generale m'a succes să vă stîrnesc interesul pentru problemele amintite și să vă dau un material modest de cugetare și de aprețiere, — atunci cred, că abuzul făcut cu îndelungata D-v. răbdare își va primi scusa sa de la prietinésca D-v. bunăvoință.

Cu aceste declar anul școlar 1903, 1904 de încheiat.

Rēsboiul ruso-japones.

Ocuparea Kaipingului de cătră Japonesi.

Telegramele mai nouș aduc amănunte despre luptele de la *Kaiping* și despre ocuparea acestei însemnate pozițiuni de cătră Japonesi.

Vineri (săptemăna trecută) armata generalului *Oku* a plecat spre *Kaiping*. Armata japonesă era compusă din patru diviziuni de infanterie și o brigadă de cavalerie. Rușii au desfășurat o rezistență desperată de dimineța până seara. *Kuropatkin* vedend, că are în față forțe covirșitoare inimice, a dat ordin de retragere. Retragerea s'a întâmplat în deplină ordine. Rușii au pierdut în luptă această peste 150 omeni, uciși și răniți. Pierderile Japonesilor sunt mult mai mari.

După ocuparea Kaipingului, Japonesii au început imediat să înainteze spre *Dașiqiao*.

— O telegramă din *Tokio* spune: Ocuparea Kaipingului a urmat numai după lupte și asalturi desperate. Rușii au desfășurat o rezistență colosală până Sămbătă la amiazi, când au evacuat pozițiunea, retrăgându-se spre *Hayciöng*.

— Ocuparea Kaipingului a făcut o forțe rea impresie la Petersburg, de-orece operațiunile au fost conduse de însuși generalissimul *Kuropatkin*. Lupta această e, deci, primul insucces al său personal.

— După un alt raport telegrafic, Rușii au respins în vr'o două rënduri pe Japonesi, și nu s'au retras decât în urma focului teribil al tunurilor japones. Japonesii ar fi pierdut mai mult de 1000 de omeni.

Inaintarea Japonesilor. — Temerii la Petersburg.

Pe când generalul *Oku* înaintează cu armata sa spre *Deșiqiao*, pe atunci se anunță, că armata generalului *Kuroki*, care înaintează prin pasul *Motien*, ar intenționa să impresure pe *Kuropatkin* la *Liaoyang*. *Kuroki* însuși vestesce, că o trupă a lui a ocupat un loc la 80 miluri depărtare de la *Saimatsi*. Probabil, că pe urmele acestei trupe înaintează și grosul armatei lui *Kuroki*.

— O scire telegrafică din Berlin spune, că Japonesii înaintează în marș forțat spre *Mukden*, pentru-ca să taie linia de retragere a lui *Kuropatkin*. Din cauza această sunt mai temeri la Petersburg, mai ales, că se crede, că *Liaoyangul* nu va puté fi susținut de *Kuropatkin* și că ar puté ușor să urmeze o mare catastrofă pentru Ruși.

Port-Arthurul.

Intr'aceea trupele de asediare japoneze se aprópe tot mai mult de *Port-Arthur*. Se crede chiar, că în decursul acestei săptemăni Japonesii vor încerca un atac general contra orașului.

Refugiații ajunși la *Cifu* afirmă, că flota rusă bombardeză zilnic de dimineța până seara *Port-Arthurul*, fără însă a-i pricinui stricăciuni însemnate. Casele private au fost prefăcute în spitale.

— „Standard” din Londra ne spune, că în *Port-Arthur* sunt încă proviziuni destule. Japonesii au pierdut în ultimele săptemăni nu mai puțin de 10 torpilóre, cari au fost nimicite și scufundate de bateriile rusesce de pe înălțimi.

— O scire telegrafică din *Tokio* anunță, că Sămbăta trecută crucișătoarele rusesce

Nr. 10

COFETĂRIA

Nr. 10

IOAN SPACZYNSKI,

situată în Strada Tîrgul Cailor nr. 10, arangiată în stilul cel mai modern.

Face Onor. public și nomerosei sale clientele cunoscut, că este tot-deuuna bine asortată cu Prăjituri, Bombone, Chocolade, Praline, Fondante, Dulcețuri și Șerbeturi românești, Torte, diferiți Pesmeți, Biscoturi. — Tot-odată fac cunoscut Onor. public, că se primesc ori-ce comande pentru nunți, logodne și soarele cu prețuri moderate și fixe.

Rog deci Onor. public a se convinge.

Cu deosebită stimă

IOAN SPACZYNSKI,
Cofetar.

Serviciu prompt.

Prețuri foarte moderate.

Locuință mobilată în grădină,

3 odăi, verandă cu geamuri, bucătărie, tacâmuri pentru 6 persoane, pivniță etc., la poziție frumoasă și sănătoasă, aproape de oraș, este de închiriat până la finea lui August seu mijlocul lui Septembrie. Prețul 120 până la 150 florini.

Informațiuni mai de aproape se pot lua de la d-l Dr. Gust, Șirul pomeloz nr. 19. (1416.2-2.)

PROPRIETATE de VÂNDARE în Orlat, (lângă Sibiu).

Casă veche de piatră, sub nr. 344, aflată în piața din Orlat, cu jumătate curte, jumătate grădină, un pământ lipit de ele, 5 stângini cubice de piatră și 21 mii cărămidă adunată spre edificare la fața locului, precum și supra-edificatele aflate, sunt de vânzare din mână liberă.

Doritorii de a-le cumpăra, după ce le vor vedea, se adresează de-adreptul la subscrierul proprietar

Dumitru Pop,

Gyulafehérvár, strada Traian nr. 85.

8-8.1406.

2-52.1412.

FENYVESI M. LAJOS

Brașov, strada Vămii nr. 21,

în casele D-lui Garoiu.

Magazin de Modă,

pentru Dame și bărbați

se va deschide în luna lui August.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

„ALBINA“ institut de credit și de economii, în Sibiu.

PUBLICAȚIUNE.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1904 face	K 5.265,000.—
2. Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare, sunt de	K 5.351,879.71
3. Valoarea ipototecelor luate de basă la susnumitele împrumuturi hipotecare este de	„ 21.160,239.52
4. în sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de	„ 500,000.—
acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:	
Nom. K 1,000.—, Sortii de stat din 1854 cu 3.20/0,	
„ „ 7,400.—, „ „ „ 1860 „ 40/0,	
„ „ 5,400.—, Obligațiuni cu premii ale băncii ung. hipot. cu 40/0,	
„ „ 4,200.—, Sortii de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 40/0,	
„ „ 2,600.—, „ „ „ împr. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 50/0,	
„ „ 6,000.—, Obligațiuni cu premii de ale institut. austr. priv. de credit. fonciar cu 30/0,	
„ „ 200,000.—, Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2 0/0,	
„ „ 86,000.—, Scrisuri fonc. Pester ung. Comm.-Bank cu 4 1/2 0/0,	
„ „ 100,000.—, Oblig. comunale „ „ „ 40/0,	
„ „ 77,600.—, Scrisuri fonciare „ „ „ 40/0,	
„ „ 14,000.—, Rentă comună Mai cu 40/0,	
„ „ 4,000.—, Acțiuni de ale reuniun. gener. de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 50/0.	

Sibiu, 10 Iulie 1904.

DIRECȚIUNEA.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

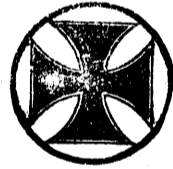
Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, tuse, fluiri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auđul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelariu mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu multă admirație invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste a'estate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-că „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oțici s oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iestinatatea crucii male electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție dimpentru și locul de vânzare pentru țera și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

A V I S.

Prenumeratiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și renoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenti se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lamurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

J. Pop